

VÄRLDSARVSLEDENS
VÄNNER

Verksamhetsplan 2019–2020

Ledens skötsel

Grundläggande för Världsarvsleden är den kontinuerliga skötseln med röjning, märkning och skyltning.

Medhjälpare

Det är fantastiskt positivt att så många, ett 70-tal personer, hjälper till att sköta Världsarvsleden. Medhjälparnas insatser är helt avgörande för att Världsarvsleden ska fungera som led. Ytterligare förstärkning behövs inför 2019–20. För några delar av leden finns behov av att tydliggöra vem som ska göra vad. För ett par delar behöver nätverket byggas ut med fler personer. Vi behöver även ytterligare hjälp med märkning längs vägsträckor, bland annat för asfaltsvägen från Bönhamn där telefonstolpar tagits bort.

Återkoppling

Om vi inte får återkoppling, vet vi inte om en sträcka sköts eller inte. Vi har tidigare skickat ut frågeformulär som det har varit mycket jobb med att administrera, men som väldigt få har svarat på. Vi behöver hitta ett enkelt system för återkoppling. Ett kort meddelande om vad som gjorts skulle vara till god hjälp. Skötselträffen på våren är ett tillfälle då många kan berätta hur det går. Där vi är osäkra kan en personlig kontakt per telefon vara det bästa.

Kontroll / inrapportering av ledens skick

En kontroll (eller ett system för inrapportering) görs på våren av hela ledens märkning, skyltning och framkomlighet. I början av juli säkerställs att avsnitt med frodigt gräs är väl framkomliga. Vi har extra uppsyn längs de vägsträckor där telefonstolpar med märkning tas bort.

Grästrimmer

Föreningen har en grästrimmer att låna ut, max två dygn i taget.

Praktiska åtgärder längs leden inför nya kartan 2020

- **Trossräcket** vid branten på östra sidan av Bredviken återstår och det monteras våren 2020, därmed kan etapp 3 beskrivas som *krävande* istället för *mycket krävande*.
- **Nya parkeringsplatser** för dagsturer markeras med ett P på nya kartan. Fyra av dem iordningsställs speciellt för Världsarvsleden genom schaktning och gruslass. 1) Snåret i Mjällom för vandrare till Gammolvika och Sjubrö. 2) Vid Trollarviken för Världsarvsledens vandrare och för det nya naturreservatet Rammerberget. 3) I Omne mittemot stigen till Klocke. 4) I Gärde för vandring på Ringkallens västra sida. Dessutom får efter markägares godkännande befintliga ytor/parkeringsplatser användas söder om Mjösjön i Grista för vandrare i Salsåker, Nordvallen i Mjällom för de som går runt Snårberget, Björnån för vandrare till Sandtjärnen och Högklinten, Kåsta där vägen till Ringkallen börjar. Speciella P-skyltar sätts upp på de platser där det behövs.

- **Fem nya rastbord** placeras ut och markeras med rastplatssymbol på kartan: 1) Grista, 2) Gammnolvika 3) Sjubrö 4) Fällsvik 5) Sörle. Platserna är utvalda för att höja grundnivån på leden och lyfta fram även de mindre kända delarna. (4 och 5 är längs skogsvägen mellan Fällsvik och Sörle)
- **Träskyltar** med platsnamnen Sandtjärnen, Lappkojmon och Sjubrö behövs för att det ska bli lättare att orientera sig.
- **Befintlig vattenkran i Mjällomlandet** får användas av vandrare och den markeras på kartan.
- **Ny leddragning** av Världsarvsleden vid Grista för att få en rakare sträckning och mer stig i skogsmiljö istället för väg. **Spångar** tillverkas och läggs ut. Ambitionen har även varit att förbättra leden mellan Bönhamn och Näsvisen, men vi har inte fått markägares godkännande.
- **Nya "småleder"** på kartan. Dessa iordningsställs av andra föreningar etcetera. Vi erbjuder att ha med deras leder på kartbild, samt ger en kort beskrivning på bild och textsidan. Ett fruktbart samarbete som stärker hela Nordingrå!
Under hösten 2019 måste lederna vara "spikade".
  - 1) **Dalsberget**, Nordingrås högsta berg och enda kalottberg!
  - 2) En anslutande stig och "**Hälsans stig**" i Salsåker. Tillsammans med nya leddragningen öster om Mjösjön bildas dessutom en trevlig slinga.
  - 3) En anslutande **stig från Bredviksstugan till Måviken**. På så sätt kan man gå mellan boenden i Norrfällsviken och Måviken. Dessutom bildas en slinga mellan Mjällom – Måviken – Bredviksstugan – Mjällom.
  - 4) **Led Ön** utvecklas med stigar till Öjeberget.
  - 5) **Edsätter** kort anslutningsstig till Edsätterfjärden
  - 6) **Barstaberget** avstickande stig till toppen.
  - 7) Led/stig mellan **Häggvik- Björnås – Själand**. Bra ihop-knytare som öppnar upp för fler vandringsalternativ.
  - 8) **Slinga till Högåsen** i anslutning till Halsviksravinens naturreservat. (Fortfarande ovisst.)
- **Ringkallen rustas**. Delar av de klassiska utsikterna på toppens östra sida röjs fram. En bergshylla med uppväxande skog nedanför utsiktsplatserna gör att insatsen är omfattande. Om vi hinner: Borden på toppen renoveras/skruvas ihop, så att de kan komma med som symbol på kartan.
Vägen till masten: Skyltar med text och bild, som berättar om den unika geologin i Höga kusten och om att vägen till Ringkallen går genom en geologisk ålderstrappa. (Datum för färdigställande av informationsmaterialet till den geologiska ålderstrappan blir troligtvis efter att vikkartan trycks.)

Information /marknadsföring

Leden på Lantmäteriets kartor

Vi får hjälp av Länsstyrelsen att föra in leden på Lantmäteriets kartor. Därmed blir leden sökbar på ett helt nytt sätt. En långsiktig skötsel och administration av leden underlättas med ett bra och korrekt kartmaterial som bas.

Kartor

Vår vikkarta från 2016 har under förra verksamhetsåret utvecklats med den helt nya text- och bildsidan med svenska och engelska texter och nya fotografier. Vi kommer att använda samma kartbild som förra gången, men gör ändringar, rättelser och uppdateringar. Kartorna trycks våren

2020. Vi har god hjälp av Länsstyrelsens GPS-spår för stigmarkeringar, samt av sakkunnig geolog till texterna. Samma kartbild som till vikkartorna används till plåtkartorna.

Distribution

De nya kartorna distribueras kontinuerligt runt om i Höga Kusten och Nordingrå.

En idé är att alla hushåll i Nordingrå får den nya kartan i brevlådan under våren 2020, med en bifogad hälsning och en avi med uppmaningen att antingen bli medlem i föreningen eller skänka en gåva.

Etapptavlor

Befintliga plåtkartor från 2016 är i mycket gott skick och listan med boenden och mat förnyades förra året. Den platsspecifika informationen i A3-format från 2016 har också hållit förvånansvärt bra, så det är inte nödvändigt att uppdatera informationstavlorna till våren 2020 om det blir ont om tid. De 14 etapptavlor måste dock ses över på våren 2020 och trasigt material ersättas.

Om vi hinner: Den platsspecifika informationen uppdateras och rättas. Samtliga plåtkartor byts ut mot nya, inklusive de extra som satts upp på ett 20-tal platser. Förnyade boende och mat-och boendelistor.

Mat- och boendelista

Vi uppdaterar listan med boenden och mat, en A4-sida som vikt i tre spalter är lika stor som den vikta kartan. Eventuellt trycks den. Ett annat alternativ är att lägga ut den på hemsidan och digitalt skicka den till turistbyråer etcetera för utskrift.

Hemsida

Ambitionen har varit att göra en ny, fullt ut mobilanpassad hemsida. Alternativet är annars att göra en rejäl uppdatering av nuvarande hemsida i samklang med nytt kartmaterial.

FB-sida

Flera personer administrerar FB-sidan Världsarvsledens Vänner. Där visar vi upp vackra delar av leden, förmedlas medhjälparnas insatser, sprider information om medlemskap och om Världsarvsledens aktiviteter.

Världsarvsledens Dag

För att uppmärksamma leden hålls en temadag på en årlig utvald plats av Världsarvsleden. Upplägget kan variera år från år. Vi samarbetar gärna med andra föreningar eller privatpersoner utanför styrelsen. Vi hoppas även på ett fortsatt samarbete med Naturum Höga Kusten
För år 2020 är ambitionen att fira med den nya kartan, gärna i något av områdena där lederna har förnyats.

Tygmärken

Säljs på Naturum Höga Kusten, Världsarvsledens Dag och till exempel på Nordingrådagen.

Externa kontakter

Bra dialog eftersträvas med alla som är delaktiga i Världsarvsleden.

Medlemmar

Vi eftersträvar att ha en bra medlemsförteckning och att medlemmarna ska få våra medlemsutskick med e-post.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inte längre något samarbete med Arbetsförmedlingen, vilket gör att vi tyvärr inte längre kan få hjälp därifrån. Men om nya möjligheter kommer vill vi givetvis ha fortsatt goda kontakter för praktisk hjälp med leden.

Skogsbolag

När skogsbolagen är medvetna om att Världsarvsleden finns, ökar chansen att hänsyn tas till leden vid avverkning. Vi ökar medvetenheten om leden genom information och genom att leden är väl märkt och skyltad i terrängen.

Markägare

Vi är tacksamma att markägare låter Världsarvsleden gå på deras mark, att bord får placeras ut och vi får anlägga och använda parkeringsplatser. Tusen tack!

Andra föreningar

Vi samarbetar med andra föreningar då Världsarvsleden ansluter till gamla klassiska besöksmål. Vi erbjuder fler i Nordingrå att ha med deras leder på vår kartbild.

Kramfors kommun

Hela Nordingrå och Världsarvsleden ligger i Kramfors kommun. Bra dialog med representanter för Kramfors kommun eftersträvas, samt hopp om fortsatt ekonomiskt stöd.

Destinationsbolaget Höga Kusten, Höga kusten Turism

Gott samarbete eftersträvas för ömsesidig nytta.

Länsstyrelsen och Naturum Höga kusten

Världsarvsleden ansluter till flera naturreservat som förvaltas av Länsstyrelsen. Stigen till Rödklitten sköts av VV på uppdrag av Länsstyrelsen. Vi samarbetar med Naturum Höga Kusten under Världsarvsledens Dag. Länsstyrelsen hjälper till med GPS-spår och att få in leden på lantmäteriets kartor.

 Styrelsen för Världsarvsledens Vänner

genom ordförande Anna Renström